Kinh Esukārī (Esukārī Sutta)

Kinh Trung Bộ (VNC PHVN, 2020)

96. KINH ESƯKÃRĨ (Esukãrĩ Sutta)1

436. Như vầy tôi nghe. Một thời? Thế Tôn trú ở Sãvatthi (Xáve), Jetavana (Kỳ-đà Lâm), tại tinh xá ông Anãthapindika (Cấp Cô Độc). Roi Bà-la-môn Esukãrĩ đi đến Thế Tôn, sau khi đến, nói lên với The Tôn những lời chào đón hỏi thăm, và sau khi nói lên những lời chào đón hỏi thăm thân hữu, liên ngôi xuông một bên. Ngôi xuông một bên, Bà-la-môn Esukãrĩ bạch Thế Tôn: Thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương bốn loại phụng sự: Chủ trương phụng sự cho Bà-la-môn5 chủ trương phụng sự cho Sát-đê-lỵ (Khattiya), chủ trương phụng sự cho Phệ-xá (Vèssa: Người buôn bán)? chủ trương phụng sự cho Thủ-đà (Sudda: Lao công). Ở đây? thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Bà-la-môn như sau: Bà-la-môn phụng sự cho Bà-la-môn, hay Khattiya phụng sự cho Bà-la-môn, hay Vèssa phụng sự cho Bà-la-môn, hay Sudda phụng sự cho Bà-la-môn. Như vậy, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Bà-la-môn. ơ đây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la- môn chủ trương phụng sự cho Khattiya như sau: Khattiya phụng sự cho Khattiya, hay Vèssa phụng sự cho Khattiya, hay Sudda phụng sự cho Khattiya. Như vậy? thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Khattiya. Ở dây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Vèssa như sau: Vessa phụng sự cho Vessa, hay Sudda phụng sự cho Vessa. Như vậy, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Vessa. Ở dây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Sudda như sau: Sudda phụng sự cho Sudda, vì rằng không còn ai khác có thể phụng sự cho Sudda. Như vậy? thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương phụng sự cho Sudda. Thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương bốn loại phụng sự này. Ở dây, Tôn giả Gotama có nói gì về vấn đề này? 437. Nhưng này Bà-la-môn, có phải tât cả mọi người ở đời đồng ý với các Bà-la-môn khi họ chủ trương bốn loại phụng sự này? Không có vậy, thưa Tôn giả Gotama. Này Bà-la-môn5 ví như một người nghèo nàn9 không có sở hữu, khốn khổ, dâu cho người đó không muôn, vân bị băt nuôt miêng thịt: Này người kia, ông

1 Kinh tương đương trong bộ Trung A-hàm kỉnh là uất-sấu-ca-la kỉnh (roi. 0026.150. 0660c29).

phải ăn miếng thịt này và ông phải trả một số tiĨ1.” Cũng vậy, này Bà-la-môn, dầu không được các Sa-môn, Bà-la-môn ấy chấp nhận, các Bà-la-môn vẫn chủ trương bốn loại phụng sự này. Này Bà-la-môn, Ta không nói rng, tât cả cân phải phụng sự. Nhưng này Bà-la-môn, Ta cũng không nói rằng, tất cả không can phải phụng sự. Vì rằng, này Bà-la-môn, nếu có ai trong khi phụng sự, trở thành xấu hơn, không trở thành tốt hơn? Ta không nói rằng, người đó cần phải phụng sự. Nhưng này Bà- la-môn9 nếu có ai trong khi phụng SỊT, trở thành tốt hơn, không trở thành xấu hơn, Ta nói rằng, người đó cân phải phụng sự. Và này Bà-la-môn, nếu có người hỏi vị Khattiya như sau: "Người

phụng sự cho ông9 do nguyên nhân phụng sự này trở thành xấu hơn, không trở thành tốt hơn; hay người phụng sự cho ông5 do nguyên nhân phụng sự này trở thành tốt hơn, không trở thành xấu hơn? Và như vậy, ở đây ông cần phải được phụng sự bởi người nào?" Vị Khattiya, này Bà-la-môn, nêu trả lời chơn chánh cần phải đáp như sau: "Người nào phụng sự tôi, do nguyên nhân phụng sự này trở thành xấu hơn, không tốt hơn, thì tôi không cần người ấy phụng sự tôi. Nhưng nếu nạười nào phụng sự tôi? do nguyên nhân phụng sự này trở thành tốt hơn, không xâu hơn, thì tôi cần người ấy phụng sự t6i." Và này Bà-la-môn? nêu có người hỏi Bà-la-môn... (như trên)... Và này Bà-la-môn, nêu có người hỏi Vessa... (như trên)... Và này Bà-la-môn, nếu có người hỏi Sudda như sau: uNgười phụng sự cho ông, do nguyên nhân phụng sự này trở thành xấu hơn, không trở thành tốt hơn; hay người phụng sự cho ông, do nguyên nhân phụng sự này trở thành tốt hơn, không trở thành xấu hơn? Và như vậy5 ông ở đây càn phải được phụng sự bởi người nào?^ Người Sudda, này Bà-la-môn, nếu trả lời chơn chánh cần phải đáp như sau: "Người nào phụng sự tôi, do nguyên nhân phụng sự này trở thành xấu hơn, không tốt hơn, thì tôi không cần người ấy phụng sự tôi. Nhưng nếu người nào phụng sự tôi5 do nguyên nhân phụng sự này trở thành tôt hơn, không xấu hơn, thì tôi cần người ấy phụng sự t6i." Này Bà-la-môn, Ta không nói tốt hơn vì sanh trong một gia đình cao quý. Này Bà-la-môn, Ta không nói xấu hơn vì sanh trong một gia đình cao quý. Này Bà-la-môn, Ta không nói tốt hơn vì nhan sắc thù thắng. Này Bà-la-môn? Ta không nói xấu hơn vì nhan sắc thù thắng. Này Bà-la-môn? Ta không nói tốt hơn vì tài sản thù thắng. Này Bà-la-môn9 Ta không nói xấu hơn vì tài sản thù thắng. 438. Ở đây, này Bà-la-môn, có người sanh trong một gia đình cao quý? sát sanh, lấy của không cho5 sống tà hạnh trong các dục, nói láo, nói hai lưỡi, nói lời độc ác9 nói lời phù phiếm, có tham tâm, có sân tâm, có tà kiến. Do vậy? Ta không nói tốt hơn vì sanh trong một gia đình cao quý. Ở dây, này Bà-la-môn, có người sanh trong một gia đình cao quý, từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho, từ bỏ sống tà hạnh trong các dục, từ bỏ nói láo,

từ bỏ nói hai lưỡi, từ bỏ nói lời độc ác? từ bỏ nói lời phù phiếm, không có tham tâm, không có sân tâm, có chánh kiến. Do vậy, Ta không nói trở thành xấu hơn vì sanh trong gia đình cao quý. 439. Ở đây9 này Bà-la-môn, có người với nhan sắc thù thắng... (như trên)... Ở dây, này Bà-la-môn, có người với tài sản thù thắng, sát sanh, lấy của không cho... (như trên)... có tà kiến. Do vậy, Ta không nói trở thành tốt hơn vì có tài sản thù thắng. Ở dây, này Bà-la-môn, có người với tài sản thù thắng, từ bỏ sát sanh... (như trên)... có chánh kiến. Do vậy, Ta không nói trở thành xấu hơn vì có tài sản thù thắng. Này Bà-la-môn? Ta không nói tất cả cần phải phụng sự. Nhưng này Bà-la- môn? Ta cũng không nói tất cả không cần phải phụng sự. Này Bà-la-môn, người nào phụng sụ*, do nguyên nhân phụng sự này, lòng tin được tăng trưởng, giới được tăng trưởng, sự nghe được tăng trưởng, bố thí được tăng trưởng, trí tuệ được tăng trưởng, Ta nói người ấy cần phải phụng sự. 440. Khi nghe nói vậy, Bà-la-môn Esukãrĩ bạch Thế Tôn: Thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương bốn loại tài sản5 chủ trương tài sản của người Bà-la-môn, chủ trương tài sản của người Khattiya, chủ trương tài sản của người Vessa, chủ trương tài sản của người Sudda. Ở đây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn

chủ trương tài sản của Bà-la- môn là khất thực. Nhtmg khi người Bà-la-môn khinh thường tài sản khất thực, người ây không làm bôn phận của mình và giông như người chăn bò lây của không cho. Như vậy, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Bà-la-môn. Ở dây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Khattiya là cung và tên. Nhưng khi người Khattiya khinh thường tài sản cung và tên9 người ấy không làm bổn phận của mình và giống như người chăn bò lấy của không cho. Như vậy, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Khattiya. Ở đây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Vessa là canh nông và nuôi bò.2 Nhưng khi người Vèssa khinh thường tài sản canh nông và nuôi bò, người ấy không làm bổn phận của mình và giống như người chăn bò lấy của không cho. Như vậy, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Vessa. Ở đây, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Sudda là lưỡi liềm và đòn gánh (asỉtabyãbhangĩ). Nhưng khi người Sudda khinh thường tài sản lưỡi liềm và đòn gánh, người ấy không làm bổn phận của mình

2XemI. 93.

và giống như người chăn bò lấy của không cho. Như vậy, thưa Tôn giả Gotama, các Bà-la-môn chủ trương tài sản của Sudda. Các Bà-la-môn, thưa Tôn giả Gotama, chủ trương bốn loại tài sản này. Ở đây, Tôn giả Gotama nói gì về vấn đề này? 441. Này Bà-la-môn, có phải tất cả mọi người ở đây đồng ý với các Bà- la-môn khi họ chủ trương bốn loại tài sản này? Không có vậy5 thưa Tôn giả Gotama.

-Này Bà-la-môn, ví như một người nghèo nàn5 không có sở hữu, khôn khô, dâu cho người đó không muôn, vân bị băt nuôt miêng thịt: Này người kia, ông phải ăn miếng thịt này và ông phải trả một số tiền.^, Cũng vậy5 này Bà-la-môn? dầu không được các Sa-môn, Bà-la-môn ấy chấp nhận, các Bà-la-môn vẫn chủ trương bốn loại tài sản này. Này Bà-la-môn, Ta chủ trương tài sản cho con người là Thánh pháp vô thượng. Trong khi nhớ đến gia hệ thuở xưa của mình về phía cha và mẹ9 chỗ nào một tự thể sanh ra,3 thời sẽ được chấp nhận tùy thuộc chỗ ấy. Nếu tự thể được sanh ra trong một gia đình Khattiya, thời được chấp nhận là Khattiya. Nếu tự thể được sanh ra trong một gia đình Bà-la-môn5 thời được chấp nhận là Bà-la-môn. Nếu tự thể được sanh ra trong một gia đình Vessa, thời được chấp nhận là Vessa. Nếu tự thể được sanh ra trong một gia đình Sudda, thời được chấp nhận là Sudda. Này Bà-la-môn9 như tùy thuộc duyên gì một ngọn lửa được đốt lên, thời ngọn lửa được chấp nhận theo duyên ấy. Nếu do duyên củi, một ngọn lửa được đốt lên, thời ngọn lửa ấy được chấp nhận là lửa củi. Nếu do duyên dăm bào, một ngọn lửa được đôt lên5 thời ngọn lửa ây được châp nhận là lửa dăm bào. Nếu do duyên cỏ, một ngọn lửa được đốt lên9 thời ngọn lửa ấy được chấp nhận z r e \

là lửa cỏ. Nêu do duyên phân bò5 một ngọn lửa được đôt lên, thời ngọn lửa ây được chấp nhận là lửa phân bò. Cũng vậy9 này Bà-la-môn, Ta chủ trương tài sản cho con người là Thánh pháp vô thượng. Trong khi nhớ đến gia hệ thuở xưa của mình về phía cha và mẹ5 chỗ nào một tự thể sanh ra, thời sẽ được chấp nhận tùy thuộc chỗ ấy. Nấu

tự thể được sanh ra trong một gia đình Khattiya, thời được chấp nhận là Khattiya. Nếu tự thể được sanh ra trong một gia đình Bà-la-môn... trong một gia đình Vessa... trong một gia đình Sudda, thời được chấp nhận là Sudda. Nhưng này Bà-la-môn, nếu một người từ một gia đình Khattiya xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, nhờ Pháp và Luật được Như Lai tuyên thuyết, [người ấy] từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho, từ bỏ tà hạnh trong các dục, từ bỏ nói láo, từ bỏ nói hai lưỡi, từ bỏ nói lời độc ác, từ bỏ nói lời phù phiếm,

3 Attabhãvassa abhỉnibbatti.

không có tham tâm, không có sân tâm, có chánh kiến, người ấy thành tựu chánh đạo, thiện pháp.4 Này Bà-la-môn? nếu một người từ một gia đình Bà-la-môn... từ một gia đình Vessa... từ một gia đình Sudda xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, nhờ Pháp và Luật được Như Lai tuyên thuyết, [người ấy] từ bỏ sát sanh, từ bỏ lấy của không cho... có chánh kiến, người ấy thành tựu chánh dạo, thiện pháp. 442. Này Bà-la-môn, ông nghĩ thê nào? Trong lập trường này5 chỉ có người Bà-la-môn mới có thể tu tập từ tâm, khồng hận5 không sân; người Khattiya không thể được5 người Vèssa không thể được, người Sudda không thể được?56 Thưa không phải vậy? Tôn giả Gotama. Người Khattiya, thưa Tôn giả Gotama, cũng có thể trong lập trường này, tu tập từ tâm, không hận? không sân. Người Bà-la-môn cũng vậy, thưa Tôn giả Gotama; người Vessa cũng vậy, thưa Tôn giả Gotama; người Sudda cũng vậy? thưa Tôn giả Gotama. Tất cả bốn giai cấp, thưa Tôn giả Gotama, trong lập trường này đều có thể tu tập từ tâm, không hận, không sân. Cũng vậy, này Bà-la-môn, nếu một người từ gia đình Khattiya xuất gia, từ bỏ gia đình5 sống không gia đình, người ấy nhờ Pháp và Luật do Như Lai tuyên thuyết, từ bỏ sát sanh... (như trên)... có chánh kiến, người ấy thành tựu chánh dạo, thiện pháp. 443. Này Bà-la-môn? ông nghĩ thế nào? Chỉ có người Bà-la-môn mới có thể lấy cào lưng và bột tắm,6 đi đến sông và tắm rửa cho sạch đất và bụi; người Khattiya không thể được, người Vessa không thể được, người Sudda không thể được? -Thưa không phải vậy? Tôn giả Gotama. Người Khattiya, thưa Tôn giả Gotama, cũng có thể lấy cào lưng và bột tắm, đi đến sông và tắm rửa cho sạch đất và bụi; người Bà-la-môn cũng vậy? thưa Tôn giả Gotama; người Vessa cũng vậy? thưa Tôn giả Gotama; người Sudda cũng vậy, thưa Tôn giả Gotama. Tất cả bốn giai cấp, thưa Tôn giả Gotama, đều có thể lấy cào lưng và bột tắm đi đến sông và tắm rửa cho sạch đất và bụi. -Cũng vậy? này Bà-la-môn, nếu từ một gia đình Khattiya, có người xuất gia, từ bỏ gia đình, sống không gia đình, người này nhờ Pháp và Luật do Như Lai tuyên thuyết, từ bỏ sát sanh... có chánh kiến, người ấy được xem là thành tựu chánh đạo, thiện pháp. Này Bà-la-môn? nếu một người từ gia đình Bà-la-môn... này Bà-la-môn, nếu một nạười từ gia đình Vessa... này Bà-la-môn9 nếu một người từ gia đình Sudda, xuất gia, từ bỏ gia đình, sông không gia đình, người ây nhờ Pháp và

4XemM.L 502; M. II. 197. 5 Xem MIL 151. 6 Như chú thích trên.

Luật do Như Lai tuyên thuyết, từ bỏ sát sanh... có chánh kiến, người ấy được xem là thành tựu chánh đạo? thiện pháp. 444. Này Bà-la-môn? ông nghĩ thế nào? Ở dây, nếu có vị vua Khattiya đã làm lễ quán đảnh57 cho hội họp một trăm người thuộc nhiều chủng tánh khác nhau và nói: uQuý vị hãy đến dây, quý vị nào thuộc gia đình Khattiya, thuộc gia đình Bà-la-môn? sanh ra từ hoàng tộc, hãy đem đến bộ phận trên của đồ quay lửa bằng cây Sãka, hay cây Sãla9 hay cây SalaỊa, hay cây Chiên-đàn, hay cây Sen, quay cho bật lửa và sức nóng hiện ra. Còn những người thuộc gia đình Chiên-đà-la [hạ tiện]9 thuộc gia đình săn bắn, thuộc gia đình làm đồ tre, thuộc gia đình làm xe cộ5 thuộc gia đình đổ phân, hãy đến đây, đem đến bộ phận trên của đồ quay lửa làm bằng gỗ máng chó ăn? hay máng heo ăn, hay máng giặt đồ9 hay củi khô từ cây Y-lan, và quay cho bật lửa và sức nóng hiện ra." Này Bà-la-môn, ông nghĩ thê nào? Có phải chỉ có ngọn lửa được nhen lên và sức nóng được tạo ra từ người thuộc gia đình Khattiya, thuộc gia đình Bà- la-môn9 sanh từ hoàng tộc5 sau khi đem đến bộ phận trên của đồ quay lửa làm bằng cây Sãka? hay cây Sãla, hay cây SalaỊa, hay cây Chiên-đàn, hay cây Sen, chỉ có lửa ấy mới có ngọn5 mới có màu sắc, mới có ánh sáng, và chỉ có ngọn lửa ấy mới dùng được vào các công việc do lửa đem lại; còn ngọn lửa được nhen lên và sức nóng được tạo ra từ người thuộc gia đình hạ tiện, thuộc gia đình săn bắn? thuộc gia đình làm đồ tre, thuộc gia đình làm xe cộ, thuộc gia đình đổ phân, sau khi đem đến bộ phận trên của đồ quay lửa làm bằng gỗ máng chó ăn, hay máng heo ăn, hay máng giặt đồ, hay củi khô từ cây Y-lan, lửa ấy không có ngọn, không có màu sắc, không có ánh sáng, và ngọn lửa ấy không thể dùng được vào các công việc do lửa đem lại? Không phải vậy9 thưa Tôn giả Gotama. Ngọn lửa được nhen lên, sức nóng được tạo ra, thưa Tôn giả Gotama, từ người thuộc gia đình Khattiya, thuộc gia đình Bà-la-môn, sanh từ hoàng tộc, sau khi đem đến bộ phận trên của đồ quay lửa làm bằng cây Sãka, hay cây Sãla, hay cây SalaỊa, hay cây Chiên-đàn, hay cây Sen, ngọn lửa ấy có ngọn, có màu sắc, có ánh sáng, ngọn lửa ấy dùng được vào các công việc do lửa đem lại; còn ngọn lửa được nhen lên và sức nóng tạo ra từ người thuộc gia đình hạ tiện, thuộc gia đình săn bắn, thuộc gia đình làm đồ tre, thuộc ẹia đình làm xe cộ5 thuộc gia đình đổ phân, sau khi đem đến bộ phận trên của đô quay lửa làm bằng gỗ máng chó ăn, hay máng heo ăn5 hay máng giặt đồ? hay củi khô từ cây Y-lan, lửa ấy cũng có ngọn, cũng có màu sắc, cũng có ánh sáng? và ngọn lửa ấy có thể dùng được vào các công việc do lửa đem lại. Thưa Tôn giả Gotama, tất cả ngọn lửa đều có ngọn, đều có màu sắc, đều có ánh sáng, tất cả loại lửa đều có thể dùng được vào các công việc do lửa đem lại. —Cũng vậy, này Bà-la-môn, nếu có người từ gia đình Khattiya xuất gia, từ bỏ gia đình, sông không gia dinh, nhờ Pháp và Luật do Như Lai tuyên thuyết,

7 Như MIL 151-52.

người ấy từ bỏ sát sanh... có chánh kiến, người ấy được xem là thành tựu chánh đạo, thiện pháp. Nếu có người từ gia đình Bà-la-môn... Nếu có người từ gia đình Vessa... Nếu có người từ gia đình Sudda xuất gia, từ bỏ gia dinh, sống không gia đình, nhờ Pháp và Luật do Như Lai tuyên thuyết, người ấy từ bỏ sát sanh... có chánh kiến, người ấy được

xem là thành tựu chánh đạo, thiện pháp. Khi nghe nói vậy? Bà-la-môn Esukãrĩ bạch Thế Tôn: Thật vi diệu thay, tôn giả Gotama! Thật vi diệu thay, Tôn giả Gotama! Như người dựng đứng lại những gì bị quăng ngã xuống, phơi bày ra những gì bị che kín, chỉ đường cho kẻ lạc hướng, đem đèn sáng vào trong bóng tối để những ai có mắt có thể thấy sắc. Cũng vậy, Chánh pháp đã được Thế Tôn dùng nhiều phương tiện trình bày. Và nay con xin quy y Tôn giả Gotama, quy y Pháp, quy y chúng Tỷ-kheo. Mong Tôn giả Gotama nhận con làm cư sĩ, từ nay cho đến mạng chung, con trọn đời quy ngưỡng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.